

# **TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI**

## 9. TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI

### 9.1. TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

İnsan; Rabb'ini tanımak, O'nun varlığına ve birliğine inanmak, O'na usulüne uygun olarak ibadet etmek üzere yaratılmıştır. Bu vasıfları nedeniyle insan, yaratılmışların en şerefli olarak nitelendirilmiştir. İnsan kimi zaman dünyamızı ıslah ve imar ederek kültür ve medeniyetler kuran, yaratılışıyla uyum içerisinde hareket eden bir varlık olmuş kimi zaman da kendine yüklenen bu kutlu vazifeye rağmen ifsat eden, harsı ve nesli yok etmeye çalışan, kendine ve fitratına yabancılaşan bir varlığa dönüşmüştür.

Allah, insanın hayatını anlamlandırabilmesi, özüne/fitratına yabancılaşmadan yeryüzünü daha iyi ıslah ve imar edebilmesi için vahiy yoluyla mesajlarını iletmiştir. Bu mesajların kutlu elçilerin hayatıyla modellenabilir/yaşanabilir olmasını irade etmiş ve kuluyla arasındaki ilişkileri sarsılmaz bir zemine oturtmuştur.

İslam dini, tarihi süreçte isimleri ve hitap ettikleri kitleler farklı olsa da peygamberlerin insanlığa sunduğu kurtuluş yolunun ortak adıdır. İslam dini, bu özelliği ile Hz. Âdem'den (a.s.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.), oradan da kıyamete kadar marufun egemen olması, zulmün ve cehaletin ortadan kalkması, insanın yaratılış gayesinin gerçekleşmesini hedeflemiştir.

Temel Dini Bilgiler dersi; öğrencilerin Allah ve Rasul'üne karşı sorumluluklarını bilmelerini, bireysel ve toplumsal vazifelerinin farkında olmalarını hedeflemektedir. Aynı zamanda bu ders, İslam dininin özüne ve insanın yaratılışına uygun yaşamaya zemin hazırlayan iman, ibadet, ahlak ve sosyal hayatla ilgili konuları temel düzeyde öğrencilere vermeyi ve onları ahlaki tavır ile tutumlar açısından tutarlılık gösteren bireyler olarak yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Temel Dini Bilgiler dersi; Hadis, Fıkıh, Tefsir, Akaid, Kelam, İslam Ahlakı, Hitabet ve Mesleki Uygulama, İslam Kültür ve Medeniyeti gibi dersler için ileriki öğrenmelere alt yapı oluşturmaktadır. Anadolu imam hatip liselerinde okutulacak olan Temel Dini Bilgiler Dersi Öğretim Programı beş ünite olarak yapılandırılmıştır.

Temel Dini Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde belirtilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları”na uygun olarak öğrencilerin;

- İslam’ın iman esaslarını kavraması,
- İslam’ın temel ibadetlerinin yapılarını açıklaması,
- İslam’ın temel ahlaki ilkelerini kavraması,
- İslam ahlakının kaynağının Kur’an ve sünnet olduğunu fark etmesi,
- Allah’a, Peygamberimize, Kur’an-ı Kerim’e ve insanlara karşı sorumluluklarını fark etmesi amaçlanmaktadır.

## 9.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Temel Dini Bilgiler Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin, İslam dininin özünü oluşturan iman, ibadet ve ahlak konularını bütüncül bir bakış açısıyla kavramaları esasına dayanmaktadır. Konu ve kazanımlar verilirken bu ilkeye dikkat edilmelidir.
2. Temel Dini Bilgiler dersinde konu ve kazanımlar; Hadis, Fıkıh, Tefsir, Akaid, Kelam, İslam Ahlakı, Hitabet ve Mesleki Uygulama gibi ilgili derslerle ilişkilendirilerek işlenmelidir.
3. Temel Dini Bilgiler dersinin ileriki öğrenmeler için zemin teşkil edeceği unutulmamalı; konu ve kazanımlar bu olgu göz önünde bulundurularak temel düzeyde verilmeye çalışılmalı; öğrencilerde ön yargı oluşturacak ve yığınlığa sebep olacak uygulamalardan kaçınılmalıdır.

## 9.3. KAVRAMLAR

- Abdest
- Adalet
- Adap
- Ahiret
- Ahit
- Ahlak
- Akide
- Din
- Gusül
- Haram
- Helal
- Haset
- Havf
- Hayâ
- Hilm
- Hüsnüzan
- İbadet
- İffet
- İhlâs
- İlim
- İman
- İnfak
- İsar
- İslam
- İtidal
- İtidal
- Kader
- Kaza
- Marifet
- Melek
- Muhabbet
- Nezaket
- Niyet
- Peygamber
- Reca
- Rızık Riya
- Rûku
- Sa'y
- Sadaka
- Salavat
- Selam
- Sıla-i rahim
- Suizan
- Sünnet
- Şecaat
- Ta'zim
- Taharet
- Tahkik
- Taklit
- Takva
- Tasarruf
- Tasdik
- Tavaf
- Terbiye
- Tesettür
- Teslimiyet
- Tevbe
- Tevhid
- Teyemmüm
- Ubudiyet
- Vefa
- Yakîn
- Zarurât-ı diniye
- Zekât

## 9.4. TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ

	ÜNİTELER	KAZANIM SAYILARI	DERS SAATİ
1.	İnanç Dünyamız	7	6
2.	İbadet Hayatımız	17	10
3.	Ana Hatlarıyla İslam Ahlakı	8	6
4.	Ahlaki Davranışlar	6	8
5.	Adab-ı Muaşeret	9	6
<b>TOPLAM</b>		<b>47</b>	<b>36</b>

# TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE	5. ÜNİTE
İNANÇ DÜNYAMIZ	İBADET HAYATIMIZ	ANA HATLARIYLA İSLAM AHLAKI	AHLAKİ DAVRANIŞLAR	ADAB-I MUAŞERET
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. İnsan ve Din</li> <li>2. İmanla İlgili Kavramlar</li> <li>3. İmanın Söz ile İfade Edilmesi               <ol style="list-style-type: none"> <li>3.1. Kelime-i Tevhid</li> <li>3.2. Kelime-i Şehadet</li> </ol> </li> <li>4. İman Esasları               <ol style="list-style-type: none"> <li>4.1. Allah'a İman</li> <li>4.2. Meleklerle İman</li> <li>4.3. Kitaplara İman</li> <li>4.4. Peygamberlere İman</li> <li>4.5. Ahiret Gününe İman</li> <li>4.6. Kader ve Kazaya İman</li> </ol> </li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. İbadet Kavramı</li> <li>2. İbadetin Kabul Şartları               <ol style="list-style-type: none"> <li>2.1. Niyet</li> <li>2.2. İhlâs</li> <li>2.3. Sünnete Uygunluk</li> </ol> </li> <li>3. İnanç ile İbadet İlişkisi</li> <li>4. İbadet ile Temizlik İlişkisi               <ol style="list-style-type: none"> <li>4.1. Abdest</li> <li>4.2. Gusül</li> <li>4.3. Teyemmüm</li> </ol> </li> <li>5. Müminin Miracı: Namaz</li> <li>6. Kötülüklere Kalkan: Ramazan ve Oruç</li> <li>7. Paylaşma ve Yardımlaşma: İnfak, Sadaka ve Zekât</li> <li>8. Allah'ın Evinde Misafirlik: Hac ve Umre</li> <li>9. Kulluk ve Samimiyet Beyanı: Kurban</li> <li>10. Salih Amel</li> <li>11. Dua ve Tevbe</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. İslam Ahlakının Gayesi ve Konusu</li> <li>2. İslam Ahlakının Kaynakları</li> <li>3. Ahlak ile Terbiye İlişkisi</li> <li>4. Allah'a Karşı Vazifelerimiz</li> <li>5. Peygamberimize Karşı Vazifelerimiz</li> <li>6. Kur'an-ı Kerim'e Karşı Vazifelerimiz</li> <li>7. İnsanlara Karşı Vazifelerimiz</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Olumlu Davranışlar               <ol style="list-style-type: none"> <li>1.1. Adalet</li> <li>1.2. İffet ve Hayâ</li> <li>1.3. Ahde Vefa</li> <li>1.4. Emanete Riayet</li> <li>1.5. Kanaatkârlık</li> <li>1.6. Tevazu</li> <li>1.7. Merhamet ve Şefkat</li> <li>1.8. Cesaret</li> <li>1.9. Müsamaha</li> <li>1.10. Kadirşinaslık</li> </ol> </li> <li>2. Olumsuz Davranışlar               <ol style="list-style-type: none"> <li>2.1. Yalan ve Riya</li> <li>2.2. Gıybet ve Koğuculuk</li> <li>2.3. İftira</li> <li>2.4. Haset</li> <li>2.5. Suizan</li> <li>2.6. Hırsızlık</li> <li>2.7. Hile Yapmak</li> <li>2.8. İsrâf</li> <li>2.9. Öfke ve Şiddet</li> <li>2.10. Yetimi Hor Görmek</li> </ol> </li> <li>3. Zararlı Alışkanlıklar</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Selamlaşma Adabı</li> <li>2. Konuşma Adabı</li> <li>3. İlim Adabı</li> <li>4. Yeme İçme Adabı</li> <li>5. Giyim Kuşam Adabı</li> <li>6. Yolculuk Adabı</li> <li>7. Ziyaret Adabı</li> <li>8. Alışveriş Adabı</li> <li>9. Medya ve Bilişim Adabı</li> </ol>

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
1. İNANÇ DÜNYAMIZ	1. İnsan ve Din	Bu ünite sonunda öğrenciler;	Ünite genelinde iman esasları, Akaid ve Kelam dersinin ilgili üniteleri ile ilişkilendirilerek ayrıntıya girilmeden ayet ve hadislerden örneklerle açıklanacaktır. Ayrıca imanın kişinin ahlaki gelişimi üzerindeki olumlu etkilerine değinilecektir.
	2. İmanla İlgili Kavramlar	1. İnsanın yaratılış amacını ayet ve hadislerden örneklerle açıklar.	1. kazanım işlenirken eşref-i mahlûkat kavramına da değinilecektir.
	3. İmanın Söz ile İfade Edilmesi	2. Din kavramını tanımlar.	2. kazanım işlenirken ayrıntıya girilmeden dinin kaynağı ayet ve hadislerle açıklanacak; fitrat kavramına vurgu yapılacaktır; dinin tanımında İslam âlimlerinin yaklaşımı esas alınacaktır.
	3.1. Kelime-i Tevhid	3. İman ile ilgili kavramları açıklar.	3. kazanım işlenirken İslam'da tevhid inancının önemine ve Peygamberimizin risaletine iman edilmeden tevhidin gerçekleşmeyeceğine vurgu yapılacaktır.
	3.2. Kelime-i Şehadet	4. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadeti açıklar.	Ayrıca ikrar, tasdik, rükün, yakîn, icmali ve tafsili iman kavramlarına da değinilecektir.
	4. İman Esasları	5. İslam'ın temel iman esaslarını açıklar.	6 ve 7. kazanımlar işlenirken iman-İslam-ihsan arasındaki ilişkiye kısaca değinilecek; imanın bir bütün olduğu, zarurât-ı diniyeden birini inkâr edenin dinin tamamını inkâr etmiş olacağına da vurgu yapılacaktır.
	4.1. Allah'a İman	6. İman esaslarını ayet ve hadislerle temellendirir.	<b>Kavramlar:</b>
	4.2. Meleklerle İman	7. İman esaslarını bütüncül bir şekilde kavrar.	Din, iman, İslam, tevhid, akide, taklit, tahkik, melek, peygamber, ahiret, kader, kaza, tasdik, rükün, yakîn, zarurât-ı diniye.
	4.3. Kitaplara İman		
	4.4. Peygamberlere İman		

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
2. İBADET HAYATIMIZ	1. İbadet Kavramı	Bu ünite sonunda öğrenciler;	2. kazanım işlenirken ilkeler bağlamında isteklilik, kolaylık ve güç yetirebilirlik konuları ile ibadetin kapsamına da değinilecektir.
	2. İbadetin Kabul Şartları	1. İbadet kavramını açıklar.	5. kazanım işlenirken istinca ve istibra konularına değinilecektir.
	2.1. Niyet	2. İbadetin kabul edilme şartlarını açıklar.	7. kazanım işlenirken caminin ve cemaatle namaz kılmanın önemine de değinilecektir.
	2.2. İhlas	3. İnançla ibadet arasındaki ilişkiyi yorumlar.	9. kazanım işlenirken konu; sahur, imsak, iftar, teravih namazı, mukabele ve fitır sadakası ile sınırlandırılacaktır.
	2.3. Sünnete Uygunluk	4. İbadette temizliğin yerini ve önemini ayet ve hadislerle örnekendirir.	10. kazanım işlenirken zekâtın nelerden ve kimlere verilmesi gerektiği konularına da değinilecektir.
	3. İnanç ile İbadet İlişkisi	5. Abdest, boy abdesti ve teyemmümün alınışını açıklar.	13. kazanım işlenirken konu; ihram, Arafat, Müzdelife, Mina, tavaf ve sa'y ile sınırlandırılacaktır.
	4. İbadet ile Temizlik İlişkisi	6. Namazın çeşitlerini, farz, vacip ve sünnetlerini açıklar.	15. kazanım işlenirken kâfirlerin amelinin salih amel kapsamına girmeyeceği; İbrahim suresi 18, Kehf suresi 105-106. ayetler ışığında anlatılacaktır.
	4.1. Abdest	7. Çeşitlerine göre namazın kılınına örnekler verir.	<b>Kavramlar:</b> İbadet, niyet, ihlas, sünnet, taharet, abdest, teyemmüm, gusül, infak, sadaka, zekât, tavaf, sa'y.
	4.2. Gusül	8. Ramazan ayı ve orucun dindeki yerini ayet ve hadislerle örnekendirir.	
	4.3. Teyemmüm	9. Ramazan ve oruçla ilgili kavramları açıklar.	
	5. Müminin Miracı: Namaz	10. Zekât ve sadaka ile ilgili hükümleri açıklar.	
6. Kötülüklere Kalkan: Ramazan ve Oruç	11. Haccın yapılışını ana hatlarıyla açıklar.		
7. Paylaşma ve Yardımlaşma: İnfak, Sadaka ve Zekât	12. Hac ve umre arasındaki farkı ayırt eder.		
8. Allah'ın Evinde Misafirlik: Hac ve Umre	13. Hac ile ilgili kavramları açıklar.		
9. Kulluk ve Samimiyet Beyanı: Kurban	14. Kurban ibadetinin dindeki yerini açıklar.		
10. Salih Amel	15. Salih amelin kapsamını söyler.		
11. Dua ve Tevbe	16. Dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemini fark eder.		
	17. İbadetleri yapmaya istekli olur.		



Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
3. ANA HATLARIYLA İSLAM AHLAKI	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. İslam Ahlakının Gayesi ve Konusu</li> <li>2. İslam Ahlakının Kaynakları</li> <li>3. Ahlak ile Terbiye İlişkisi</li> <li>4. Allah'a Karşı Vazifelerimiz</li> <li>5. Peygamberimize Karşı Vazifelerimiz</li> <li>6. Kur'an-ı Kerim'e Karşı Vazifelerimiz</li> <li>7. İnsanlara Karşı Vazifelerimiz</li> </ol>	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. İslam ahlakının gayesini ve konusunu ayet ve hadislerle açıklar.</li> <li>2. İslam ahlakının kaynaklarını açıklar.</li> <li>3. Ahlak ile terbiye ilişkisini yorumlar.</li> <li>4. İman, ibadet ve ahlak arasındaki ilişkiyi yorumlar.</li> <li>5. Allah'a karşı vazifelerini yerine getirmeye özen gösterir.</li> <li>6. Peygamberimize karşı vazifelerini yerine getirmeye istekli olur.</li> <li>7. Kur'an-ı Kerim ile ilgili vazifelerini yapmaya önem verir.</li> <li>8. İnsanlara karşı vazifelerini kavrar.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. kazanım işlenirken ahlakın tanımı yapılacak ve ahlakla ilgili temel kavramlara kısaca değinilecektir.</li> <li>2. kazanım işlenirken İslam ahlakının kaynakları Kur'an ve sünnet ile sınırlandırılacak; ahlakın kaynağı ile ilgili farklı teorilere girilmeyecektir.</li> <li>3. kazanım işlenirken eğitimin amaçlarından birisinin de ahlaklı bireyler yetiştirmek olduğuna da vurgu yapılacaktır.</li> <li>5. kazanım işlenirken marifet, ubudiyet, muhabbet, tazim, teslimiyet, tevbe, takva, havf ve reca konularına kısaca değinilecektir.</li> <li>6. kazanım işlenirken muhabbet, sünnete ittiba ve teslimiyet konularına kısaca değinilecektir. Ayrıca salat ve selam ile ilgili hadislere de yer verilecektir.</li> <li>7. kazanım işlenirken Kur'an'a karşı saygı ve edep; Kur'an'ı okuma, anlama ve yaşama konularına kısaca değinilecektir.</li> <li>8. kazanım işlenirken kul hakkı; can, mal, namus emniyeti; saygı, sevgi, keder ve sevince ortak olma konularına kısaca değinilecektir.</li> </ol> <p><b>Kavramlar:</b></p> <p>Ahlak, terbiye, marifet, muhabbet, ta'zim, ubudiyet, teslimiyet, tevbe, takva, havf, reca, salavat.</p>

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
4. AHLAKİ DAVRANIŞLAR	1. Olumlu Davranışlar	Bu ünite sonunda öğrenciler;	<p>Ünite konuları başta ayet ve hadisler olmak üzere İslam tarihinden yaşanmış örneklerle açıklanacaktır.</p> <p>4. kazanım işlenirken yetim malı yemenin haramlığına da vurgu yapılacaktır.</p> <p>6. kazanım işlenirken sigara, içki, uyuşturucu madde kullanmanın zararlarına yer verilecektir.</p> <p><b>Kavramlar:</b> Adalet, ahit, vefa, itidal, şecaat, hilm, îsar, iffet, hayâ, hüsnüzan, suizan, riya, haset.</p>
	1.1. Adalet	1. Güzel ahlaki davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.	
	1.2. İffet ve Hayâ	2. Güzel ahlaki davranışlara uymaya istekli olur.	
	1.3. Ahde Vefa	3. Olumsuz davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.	
	1.4. Emanete Riayet	4. Olumsuz davranışlardan uzak durmaya özen gösterir.	
	1.5. Kanaatkârlık	5. Davranışlarında ölçülü ve tutarlı olmaya özen gösterir.	
	1.6. Tevazu	6. Zararlı alışkanlıkların beden ve ruh sağlığı açısından olumsuz etkilerini fark eder.	
	1.7. Merhamet ve Şefkat		
	1.8. Cesaret		
	1.9. Müsamaha		
1.10. Kadirşinaslık			
2. Olumsuz Davranışlar			
2.1. Yalan ve Riya			
2.2. Gıybet ve Koğuculuk			
2.3. İftira			
2.4. Haset			
2.5. Suizan			
2.6. Hırsızlık			
2.7. Hile Yapmak			
2.8. İsrâf			
2.9. Öfke ve Şiddet			
2.10. Yetimi Hor Görmek			
3. Zararlı Alışkanlıklar			

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
<b>5. ADAB-I MUAŞERET</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Selamlaşma Adabı</li> <li>2. Konuşma Adabı</li> <li>3. İlim Adabı</li> <li>4. Yeme İçme Adabı</li> <li>5. Giyim Kuşam Adabı</li> <li>6. Yolculuk Adabı</li> <li>7. Ziyaret Adabı</li> <li>8. Alışveriş Adabı</li> <li>9. Medya ve Bilişim Adabı</li> </ol>	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Selamlaşmada dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.</li> <li>2. Konuşurken dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.</li> <li>3. İlim öğrenmede ve öğretmede gerekli ahlaki ölçüleri fark eder.</li> <li>4. Yeme ve içmede ölçülü olmaya özen gösterir.</li> <li>5. Giyim ve kuşamda ölçülü olmaya ve gösteriştan uzak durmaya özen gösterir.</li> <li>6. Yolculuk adabıyla ilgili ilkeleri kavrar.</li> <li>7. Ziyaret adabını ayet ve hadislerle açıklar.</li> <li>8. Alışverişte helal-haram ölçüsünü kavrar.</li> <li>9. İletişim araçlarını doğru ve yerinde kullanır.</li> </ol>	<p>Ünite konuları, başta ayet ve hadisler olmak üzere İslam tarihinden yaşanmış örneklerle açıklanacaktır.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. kazanım işlenirken konu Peygamberimizin sünneti ışığında açıklanacaktır.</li> <li>3. kazanım işlenirken ayet ve hadisler ışığında ilim adabından kısaca bahsedecektir.</li> <li>4 ve 5. kazanımlar işlenirken gösteriştan uzak olma, tasarruf, sahip olduğumuz nimetleri başkalarıyla paylaşma konuları üzerinde de durulacaktır. Ayrıca helal kazancın önemi vurgulanacaktır.</li> <li>6. kazanım işlenirken özel veya toplu taşıma araçlarında çevreye ve insanlara karşı saygılı olunmasına; ayrıca trafik kuralları ihlalinin de kul hakkı ihlali olduğuna değinilecektir.</li> <li>9. kazanım işlenirken sosyal medya ve internetin kullanımında mahremiyete riayet, kişi haklarını ihlal etmeme, zaman israfı gibi konular üzerinde durulacaktır.</li> </ol> <p><b>Kavramlar:</b> Adap, selam, ilim, nezaket, itidal, sıla-i rahim, tesettür, rızık, helal, haram, tasarruf.</p>